

Samtíðarskatting eitt rímuligt krav

Fyrirtætirnar fyrir okkara vinnu eru nógv broyttar seinastu árin. Í dag hav vit avmarkað fiskirætti- indi á nærum øllum økjum

og allar útreiðslur í samband við vinnuna eru hækkaði, eitt nú oljan.

Tað, er her havi nevnt,

hefur havt og kemur at hava stórt árin á okkara samfelag. Tað er tí neyðugt meira nú enn nakrantíð at hava vakið fólk á tingi, fólk, ið duga at leggja okkara politikk soleiðis, at vit framvegis fylgja við og hava tað liviligt.

Ein altavgerðandi táttur í føroyska vinnulivinum er fiskivinnan, tað veri seg fiskiskapur ella fiskiindnaður. Tey fólk, ið eru í hesi vinnu, eru ikki fastlönt, tey hava tí ongan møguleika framman undan at siga, hvat tey koma at vinna í komandi árinum. Í ár kann inntøkan vera góð, næsta ár kanska lítil og ongin.

Umframt hesa óvissu lónarlaga, hava hesi — fiskimenn, útróðarmenn og tímálenti arbeiddarin — heldur ikki ta stóru inntøkuna, lat tað vera sligið fast. Ferð eftir ferð hava vit sæð, at hesi ikki hava somu møguleikar at halda

Ólafur Heinesen
valevni
í Eysturoynni

sína inntøku undir broyttum umstøðum skeiva vegin, ella við øðrum orðum, tá tað gongst samfelagnum illa. Vit hoyra dagliga, at hópur av peningi stendur úti í ógoldnum skatti. Tað er klárt, at tey í okkara samfelag, ið ikki hava eina javna inntøku, merkja sviðan, tá illa gongst. Skatturin skal gjaldast av eini inntøku, ið vunnin var árið fyrri, og ikki er givið, at inntøkan árið eftir stendur mót við hana.

Eitt mál javnaðarmanna er samtíðarskatting. Tá omanfyreinevnda er tikið fram, er tað fyrri at undirstríka, at flokkurin gongur inn fyrri hesi skattaskipan og vil vera við at skapa hana, so hon kemur hesum stætti til hjálpar, samtíðis sum hon gevur øllum okkara fólk betri møguleika at gjalda sin skatt.

Hetta geva tit okkum rætt í goðu veljarar, veljið tí javnaðarflokkinn.

í dag:

Uttanlandalán

Richard Johansen
valevni
í Eysturoynni

Nú valstriðið er byrjað, sæst tyðuliga, at bæði flokkarnir, sum hava verið í samgongu og teir, sum hava verið í andstöðu, byta tað, sum framborið verður í tveir partar. Flokkarnir frá slitaðu samgongu greiða deils frá tí politikki, teir ætla at føra, og deild verja tað, sum gjørt er seinastu valskeið. Andstöðuflokkarnir greiða eisini frá tí politikki, teir ætla at føra, og deils finnast teir at tí politikki, hinir hava ført seinastu ár. Soleiðis er og hevur tað altið verið.

Eitt av teimum evnum, sum allir flokkar triva í, er uttanlandaskuldin, og lat okkum bara vera samd um, at hon er í størri lagi, men samstundis mugu vit spyrja, hvørji lán ikki skuldu verið tikið og harnæst spyrja, um tað nú stendur so illa til, sum sagt verður.

Summi rokna uttanlandaskuldina pr. íbúgva. Gert tú tað, kanst tú ikki meta um gongdina, uttan so tú tekur hægð fyrri lónarvøkstri.

Í dag er uttanlandaskuldin 763 mió. kr. ella pr. íbúgva 17744 kr. Fyri 20 árum síðani tóku javnaðarflokkurin, sambandsflokkurin og sjálfstýrisflokkurin uttanlandalán upp á 190 mió. kr. ella 4750 kr. pr. íbúgva (40.000 fólk). Í hesum 20 árunum eru lónirnar hækkaðar minst 10 ferðirnar so nógv, so i okkara pengum vildi tað givið 47.500 kr. pr.

íbúgva. Hesir triggir flokkar skulu ikki lastast fyrri tað velduga lán, ið teir tóku, harafturimóti skulu teir hava stóra takk, tí tað lunnar undir tann framburð, sum vit hava havt til dagin í dag.

Tað má tá sláast fast, at uttanlandalán eru neyðg, um landið skal úthyggjast. Tað má eisini sláast fast, at lánini ikki eru tikið til forbrúk ella til stutt-leika, men til lögur, so sum havnir, vegir, skip, virki og anna idna.

Vit hava sum sagt eina netto uttanlandaskuld upp á 763 mill. ella pr. íbúgva 17.774 kr. Men vit eiga eisini at hava í huga, at av hesum er 533 mill. lán úr Danmark. At hava dansk lán er minni risiko enn lán úr øðrum londum, tí vit hava sama gjaldoyra. T.v.s. fer danska krónan upp, so fer tann føroyska eisini upp, sama er um krónan fellur. Vit koma sostatt ikki illa fyrri at møguligum kursbroyt-ingum.

Harafurat eru vit í ríkisfelagsskapi við Danmark, so donsku lánini kunnu við einum vissum rætti sigast at vera innlendislán, i hvussu so er sæð frá sambandsins síðu.

Trekkja vit tey donsku lánini, 533 mill. frá samlaðu uttanlandaskuldini upp á 763 mill., so hava vit eina skuld upp á 230 mill. ella pr. íbúgva 5.348 kr.

Nógv arbeiði er í Eysturoynni

Niklas Mikkelsen
valevni
í Eysturoynni

Tað er so stutt síðani, teir politisk flokkarnir reistu runt og greiddu fólk frá síni politisk hugsan og stevnumiði. Hvát er so hent hesi 2 seinastu árin? Hvussu er støðan í dag og hvat er ætlanin í framtíðini?

Lita vit tvey ár aftur um bak, so var mikil ágangur frá andstöðuni um yvirtøkur sum vildu kúga fólk- ið niður í armóð. Hetta var at hoyra tíðliga og seint í skrift og talu.

Tað, sum tá var farið framman var at umstinging av heilsuverkinum og skulaskapinum var komið á føroyskar hendur.

Yvirtøkan av postverk- inum var eisini framd. Yvirtøkan av postverkin- um er eitt gamalt mál á lögtingi. Tað var tann fyrsta samgongan undir heimastýrinum millum sambandsflokkinn, javnað- arflokkinn og gamla sjálv- stýrið, sum viðtók yvir- tøkuna av posthúsinum, men neyvan hava allir

verið so heitir fyrri hesum, tí yvirtøkan bleiv ikki framd í verki tá, og nú málið skuldi framjast 30 ár eftir lögtingsviðtøkuna setti sambandsflokkurin seg við fótur í spenn imóti og startaði tað vanligu ræðumyndasøsingina. Hetta- ar eru vit so vanir við nú, at teir borgarligu flokk- arnir seta seg hart í móti hvørja ferð nakað nýskap- andi skal fremjast. Soleið- is gekst nú eisini við vetr- arsiglingini hjá Smyrli.

Tað skal sigast teimum gomlu sambandsmonn- unum frá 40 árunum til rós, at teir vildu vera við til nýskapin og yvirtøku av ymskum, men nú glógvar ikki í, sambands- flokkurin í dag fyrkemur mær sum at royta gris — ein øgiligur gangur men eingin ull.

Postverkið hevði eitt nettoyvirkst seinasta ár uppá 13 milliónir kr. Aft- urat gevur frimerkjadeild- in arbeiði til nógv brekaði

fólk við tí úrsliti, at frimerkir eru tyðandi táttur í okkara útlutningi.

Støðan hjá okkum í dag er soleiðis, at tað er nógv arbeiði í flestu støðum, og ein áhaldandi útygging av framman fyrri at skaffa fleiri arbeiðsplass, tí stevnumið okkara er arbeiði til allar hendur.

Í Eysturoynni eru fleiri stórarbeiði igongd við ný- gerð og útygging av havnæløgum vegum og virkum til fiskarbeiði og annan idna. Fiskaaling av silum og laks, aling av skeljadjórum og troling eftir jakupskel.

Útyggingin kostar nógv, so vit mugu til út- landið at lán pening, men vit halda tað vera rætt at útyggja land okkara á øllum økjum, har møgu- leikar eru at skapa nakað landi og fólk at gagni.

Uttanlandsskuldin er upp á 763 milliónir kr. Figgjarlógur seinasta er millum 600 og 700 milli- ónir, ella knapliga tað

sama sum uttanlanda- skuldin.

Samanbera vit hesi tál við tøluni í 1959, tá var uttanlandsskuldin 190 milliónir og figgjarlógur 15 og ein hálf millión. Uttanlandsskuldin var so- státt 12 ferðir figgjar- lógina.

Vit eru tí nógvferðir betri fyrri í dag at svara hvørjum sitt enn vit vóru tað í 1959 tá javnaðar- flokkurin hevði tikið við leiðsluni í landastýrinum, og farið varð undir at nýtiðargera øll okkara vinnu- tól bæði á landi og sjógv.

Javnaðarflokkurin er tann, sum kann skapa bestu framgongd og trivna her á landi, tí hann stular alt sunt fyrítaksemi bæði har tað privata og har tað almenna ganga á odda.

Við at geva javnaðar- flokkinum tygara atkvøðu 8 november eru tygum við tí til at skapa besta trivna hjá øllum her á landi.